

ZAJÍČKOVÁ, Petra, *Československé státní pohřby 1948–1968. Pohřební rítus, symbolika, mediální obraz*. Diplomová práce FF JU, České Budějovice 2013 (127 s. + přílohy).

Posudek vedoucí diplomové práce:

Bc. Petra Zajíčková se ve své diplomové práci pokusila na příkladu šesti státních pohřbů, které se uskutečnily mezi roky 1948 a 1968, objasnit nejen způsob organizace a podobu pohřebního obřadu, ale i strategie tehdejšího politického vedení Československa, kterými měly být tyto rituály využity.

Těmto cílům diplomantka přizpůsobila i strukturu práce. Po úvodní pasáži, v níž čtenáře seznámila s důvody časového vymezení tématu i volby konkrétních osobností (Jan Masaryk, Edvard Beneš, Klement Gottwald, Antonín Zápotocký, Václav Nosek, Václav Kopecký) a vlastními historicko antropologickými východisky a po stručném zhodnocení vývoje pohřebního ritu, začala autorka ve čtvrté až šesté kapitole práce systematicky prozkoumávat období mezi smrtí konkrétní osobnosti a pohřbem (stanovení příčin úmrtí, vystavení ostatků, smuteční průvod, tryzny aj.), a to jak z hlediska čistě faktografického, tak i symbolického. Odkryla tak nejen paralely k pohřebním rituálům meziválečného Československa či i k novým zvyklostem, které byly poměrně násilně implementovány do československých zvyků ze SSSR, ale i strategie, jejichž prostřednictvím se představitelé komunistické strany snažili prostřednictvím smutečních obřadů legitimizovat svou moc (struktura proslovů, smuteční výzdoba). Zajímavá je i poslední kapitola, v níž se diplomantka zaměřila na konstrukci posmrtného obrazu sledovaných osobností v médiích a literatuře (největší prostor byl samozřejmě věnován Klementu Gottwaldovi) a na společenské a politické souvislosti místa jejich posledního odpočinku. Téma této kapitoly by bylo možné zpracovat i jako samostatnou práci, Bc. Petra Zajíčková proto spíše naznačila možnosti dalšího průzkumu zvolené problematiky.

Bc. Petra Zajíčková velmi svědomitě a s vysokým nasazením prostudovala dostupné, mnohdy bohužel torzovité archivní (Národní archiv Praha, SOkA České Budějovice) i tištěné prameny a periodika k tématu, byť ne vše bylo v práci ve výsledku využito. Například způsoby organizování smutečních tryzen v konkrétních obcích či institucích by se mohly stát samostatným tématem pro další kvalifikační práci. Větší problémy však autorka měla především s písemným vyjádřením a mírou jeho přesnosti. Práce je tudíž v určitých pasážích čtenářsky obtížná, občas se v argumentaci objevují nežádoucí zjednodušení a v textu se tu a

tam objevují i drobné gramatické chyby a překlepy. Součástí spisu je značné množství obrazových příloh, které byly vhodně vybrány a text vhodně doplňují.

I přes výše uvedené výhrady diplomová práce Bc. Petry Zajíčkové po obsahové stránce představuje cenný příspěvek k tématu, kterému dosud nebyla věnována odpovídající pozornost. Jednoznačně ji tedy doporučuji k obhajobě a hodnotím ji stupněm

v e l m i d o b ř e.

PhDr. Jitka Rauchová, Ph. D.

České Budějovice 16. ledna 2014